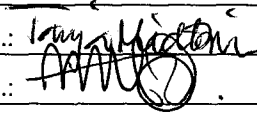
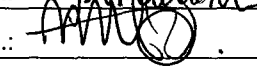

KTE-notat 28/07

Til: Olje- og energidepartementet

Fra: Tanja Midtsian, NVE Sign.:

Ansvarlig: Arne Olsen, NVE Sign.:

Dato: 6.7.2007

Vår ref.: NVE 200702711-26

Arkiv: 511

Kopi: Statkraft Development AS, Austevoll kommune, Norges
Miljøvernforbund, Norsk Ornitologisk Forening, Miljøaksjonen nei til
vindkraftverk på Selbjørn, Beboere i byggefeltet på Rabben, Johnny
Rabben, Hans Haltensen, Geir Atle Drivenes, Jan Eivind Vik, Ingeborg
og Olav Bønes m/familie, Elna og Odd Engelsen, Solveig og Mons
Salthella, Hallvard Magne Stenevik, Atle Aga

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Statkraft Development AS - Selbjørn vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Sammenfatning og vurdering av klager på NVEs vedtak om konsesjon og ekspropriasjonstillatelse.

Innhold

1. Konklusjon	2
2. Innledning.....	2
3. Innkomne klager	3
4. Statkraft Development sine kommentarer	7
5. NVEs vurdering av innkomne klager	7
5.1 NVEs saksbehandling og vedtak	8
5.2 Nasjonale føringer og internasjonale konvensjoner	8
5.3 Kraftbalanse og regional elektrisitetsforsyning	10
5.4 Støy og skyggekast	10
5.5 Biologisk mangfold	11
5.6 Landskap	12
5.7 Friluftsliv og reiseliv	12
5.8 Inngrepsfrie områder	13
5.9 Kraftledning.....	13
5.10 Ekspropriasjon.....	13
5.11 Annet	14
6. Reguleringsplan.....	14

1. Konklusjon

NVE fattet den 19.02.07 vedtak om å gi Statkraft Development AS konsesjon til Selbjørn vindkraftverk i Austevoll kommune. NVE har mottatt 14 klager på vedtaket.

NVE kan ikke se at det har kommet frem nye vesentlige forhold i klagen som gjør at NVE vil omgjøre eller oppheve sitt vedtak av 19.2.2007. NVE opprettholder derfor konsesjonen og ekspropriasjonstillatelsen gitt til Statkraft Development AS for å bygge og drive et inntil 40 MW vindkraftverk på Selbjørn, og en 66 kV kraftledning fra vindkraftverket til Otteråi transformatorstasjon i Austevoll kommune.

NVE konstaterer at Austevoll kommune ikke vil ferdigbehandle reguleringsplanen for vindkraftverket. På denne bakgrunn vil NVE be Olje- og energidepartementet om å vurdere å anmode Miljøverndepartementet om at det iverksettes en statlig regulering av tiltaket, slik at forholdet til plan- og bygningsloven blir endelig avklart og tiltaket kan realiseres i samsvar med NVEs meddelte tillatelse.

2. Innledning

NVE ga 19.2.2007 Statkraft Development AS konsesjon til å bygge og drive et inntil 40 MW vindkraftverk med tilhørende nettilknytning i Austevoll kommune i Hordaland. Samtidig ga NVE i medhold av oreigningslova Statkraft Development AS ekspropriasjonstillatelse for de omsøkte anleggene. NVE viser til notatet "Bakgrunn for vedtak" av 14.2.2007 for oppsummering av saksbehandlingsprosessen, sammenfatning av innkomne merknader og NVEs vurderinger.

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske og økonomiske forhold og miljøkonsekvenser i vid forstand. Hvis et omsøkt anlegg ansees å være til større fordel for samfunnet enn ulempe, kan det gis konsesjon etter energiloven. I konsesjonsbehandlingen må mange forhold veies opp mot hverandre. Alle vesentlige forhold som kommer frem gjennom konsesjonsprosessen vurderes og hensyntas ved skjønnsutøvelsen.

De som har klaget på NVEs vedtak av 19.2.2007 er uenige i NVEs skjønnsutøvelse og det endelige vedtaket.

Følgende har påklaget NVEs vedtak:

- Austevoll kommune
- Norges Miljøvernforbund
- Norsk Ornitologisk Forening
- Miljøaksjonen nei til vindkraftverk på Selbjørn
- Beboere i byggefeltet på Rabben
- Johnny Rabben
- Hans Halstensen
- Geir Atle Drivenes
- Jan Eivind Vik
- Ingeborg og Olav Bønes m/familie
- Elna og Odd Engelsen
- Solveig og Mons Salthella
- Hallvard Magne Stenevik
- Atle Aga

NVE vedtok i brev av 4.5.2007 at Atle Aga ikke hadde rettslig klageinteresse. Vedtaket er ikke påklaget.

I dette notatet har NVE sammenfattet de klagegrunnene som klagerne har anført og kommentert de vesentligste klagegrunnene som er blitt fremsatt. NVE viser videre til notatet Bakgrunn for vedtak av 14.2.2007. Klagene er sendt Statkraft Development for kommentarer, og Statkraft Development har kommentert klagene i brev av 8.6.2007.

3. Innkomne klager

Austevoll kommune vedtok enstemmig på kommunestyremøte 22.3.2007 å påklage NVEs vedtak om å gi konsesjon til Selbjørn vindkraftverk. Kommunen begrunner først og fremst sin klage med at innbyggerne som bor i nærheten av det planlagte vindkraftverket er sterkt imot prosjektet, og at denne motstanden har økt etter hvert som folk har fått mer informasjon om hva det innebærer. Austevoll kommune frykter fraflytting og negativ utvikling, i en tid hvor kommunen opplever vekst i mange virksomheter og trenger arbeidskraft.

Austevoll kommune har utpekt reiseliv som en viktig satsingsnæring, som først og fremst skal bygges opp rundt den flotte naturen i kommunen. Reiselivsnæringen frykter for grunnlaget for denne satsingen dersom vindkraftverket blir realisert, som vil gi store naturinngrep i områder som er fri for utbygging i dag. Kommune stiller spørsmål ved at staten kan si nei til bygging av mindre naust som kommunen gir samtykke til, men tillater bygging av store vindkraftverk mot kommunens vilje.

Kommunen mener at NVE har lagt for stor vekt på nasjonale målsettinger om mer fornybar energi og for lite vekt på lokale ulemper for innbyggerne, i form av visuell dominans, redusert trivsel og andre plager for de som bor nærmest. Sett i lys av et annet kraftprosjekt som Regjeringen har sagt nei til, vannkraftutbygging i Vefsna, mener kommunen at de planlagte vindkraftverkene i Austevoll vil gi lite kraftproduksjon. Fordi de ikke produserer kraft mer enn en tredjedel av tiden, vil de heller ikke bidra til spenningsikkerheten, mener Austevoll kommune. De viser til statsråd Enoksens utsagn i Stortinget 27.10.2006, hvor han sa at vertskommunenenes vurderinger normalt skal tillegges avgjørende vekt i konsesjonsbehandlingen av vindkraftprosjekter, så lenge de ikke er uforenlige med statlig politikk eller helhetlige, sentrale, energimessige vurderinger. Kommunen forventer derfor at deres syn blir tillagt avgjørende vekt, og at konsesjonen til Statkraft Development på Selbjørn blir trukket tilbake.

Austevoll kommune er også bekymret over manglende utredninger av elektromagnetiske felt og støy.

Norges Miljøvernforbund (NMF) påklager NVEs vedtak i brev registrert hos NVE 8.3.2007. Begrunnelsen for klagen er at en stor del av planområdet er klassifisert som kystlynghei som er en direkte truet og prioritert vegetasjonstype. Planområdet er videre plassert nært opptil Steinevik myrreservat. NMF mener derfor at området bør klassifiseres med "svært stort konfliktpotensial", i henhold til Miljøverndepartementets forslag til retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk. Et stort antall rødlistede arter finnes også i planområdet, deriblant hubro, som er klassifisert som sterkt truet, noe som også skulle tilsa at området burde klassifiseres med "svært stort konfliktpotensial", framholder NMF.

De planlagte inngrepene vil videre gi en sterk reduksjon i arealet av inngrepsfrie naturområder i Austevoll kommune. Deler av planområdet vil være i direkte konflikt med den viktige Nordsjøløypa, og dermed også med viktige turist- og reiselivsinteresser. NMF understreker at flere beboere vil bli boende så nær anlegget av de vil oppfatte støyen som plagsom.

NMF kan ikke se at prognosene for fremtidig norsk kraftbehov tilsier at det skulle være nødvendig å ta i bruk energibærere som gasskraft- og vindkraftverk, og viser til sin egen prognose for kraftbehovet.

Miljøvernforbundet viser videre til SNF-rapport nr. 18/06 hvor det konkluderes med et framtidig kraftoverskudd på nesten 6 TWh i regionen. Med bakgrunn i dette mener NMF at behovet for ny kraftproduksjon i Sunnhordland ikke er tilstede.

NMF mener at konsesjonsavgjørelsen burde vært utsatt til etter at Miljøverndepartementet har ferdigbehandlet retningslinjer for lokalisering av vindkraftverk og behandlet saken i tråd med disse. I tillegg vises det til at den nasjonale rødlisten er blitt oppdatert etter høring av søknad og konsekvensutredning, slik at disse ikke viser det reelle trusselbildet. På denne bakgrunn mener NMF at konsesjonen er gitt på feil premisser, og ber om at dette rettes opp.

Det vises til St.meld. nr. 24 og 42 (2000-2001) og St.prp. nr. 1 (2005-2006), hvor politiske målsetninger om biologisk mangfold er fastsatt. Fordi Selbjørn vindkraftverk er plassert i et område med kystlynghei vil konsesjonen derfor stride mot viktige nasjonale miljømål og politiske føringer, mener NMF. De mener også at konsesjonen er i strid med Bonnkonvensjonen og Bernkonvensjonen, pga. potensiell konflikt med kongeørn, havørn og hubro. NMF viser til en rekke undersøkelser som dokumenterer negative effekter for fuglefaunaen som følge av kollisjoner med vindturbiner, og mener at vindkraftverk ikke må aksepteres dersom de kommer i berøring med områder som er viktige for spesielt følsomme fuglearter.

Norge har ratifisert en regional avtale om bevaring av flaggermus i Europa. Det er ikke foretatt kartlegging av konsekvenser for flaggermus for Selbjørn vindkraftverk, og konsesjonen er et brudd på den ratifiserte avtalen, mener NMF. Saken må derfor behandles på nytt etter at slike undersøkelser er foretatt.

NMF mener videre at å bygge Selbjørn vindkraftverk vil bryte med de forpliktelsene Norge har i henhold til landskapsvernkonvensjonen, pga. områdets landskapsmessige verdi.

Konsekvensutredningen for Selbjørn vindkraftverk har ikke vurdert friluftslivet i henhold til DN-håndbok 25-2004, og NMF peker på at anlegget vil berøre den viktige Nordsjøløypen.

NMF mener at vurderingene av støy må gå utover gjeldende regelverk og viser til en rekke undersøkelser som viser at folk blir forstyrret av støy også på lavere nivåer enn hva regelverket tillater. Forbundet mener derfor at etablering av Selbjørn vindkraftverk vil påføre nærmiljøet uakseptable støybelastninger og stride mot nasjonale mål om reduksjon av støy, selv om tiltaket ikke er i direkte strid med støyretningslinjene.

Avslutningsvis mener NMF at søknadene for dårlig beskriver hva oreigningsinngrepet består i. De viser også til en rekke miljørettslige prinsipp som de mener ikke er ivaretatt i konsesjonsbehandlingen av Selbjørn vindkraftverk.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) påklager NVEs vedtak i brev av 13.3.2007. Begrunnelsen for klagen er følgende:

- Forhåndskunnskapen er mangelfull, og de foreliggende utredninger av konsekvenser for fugl tilfredsstiller ikke de krav som bør stilles til konsekvensutredninger av naturinngrep i denne målestokk.
- Inngrepsfrie områder vil bli sterkt redusert, og dette er i strid med Norges miljømål når det gjelder å stanse tapet av verdifull natur, som er viktig for å opprettholde bestander av sårbare dyre- og fuglearter.
- NVE legger ikke vekt på erfaringene fra Smøla vindkraftverk for det som til nå er registrert av vindkraftverkets negative konsekvenser for havørn. NOF viser til at utbygging av Smøla

vindkraftverk selv har karakterisert forarbeidet og forhåndsvurderingene for Smøla vindkraftverk som for dårlige.

NOF mener at Selbjørn vindkraftverk må vurderes på nytt ut fra oppdatert kunnskap om naturverdier med tilhørende dyre- og fugleliv, verdiene av kystnaturen og erfarte og forventede miljøeffekter. NOF konstaterer at havørn ikke lenger er på nasjonale rødlisten, men påpeker at den fortsatt er på den globale rødlisten. Foreningen viser til Bernkonvensjonen, Bonnkonvensjonen og biodiversitetskonvensjonen, hvor Norge er forpliktet til å ivareta blant annet havørn og andre arter. NOF stiller spørsmål til NVEs kompetanse når det gjelder naturfaglige sider ved konsesjonssaken, og mener at ansvaret for vurdering rundt slike temaer må ligge hos miljø- og naturfagmyndighetene.

NOF krever at de konsesjonsgitte vindkraftverkene vurderes på nytt ut ifra oppdatert kunnskap, både for naturverdier med tilhørende dyre- og fugleliv, verdier av kystnaturen i en helhet og erfarte og forventede miljøeffekter.

Miljøaksjonen nei til vindkraftverk på Selbjørn klager på NVEs vedtak i brev av 8.3.2007, fordi de mener at tiltaket har et svært høyt konfliktnivå, og viser til at både kommunestyret og majoriteten av innbyggerne på Selbjørn er imot prosjektet.

Innbyggerne på Selbjørn har framholdt at øya er for liten for en slik utbygging, som vil påvirke dagliglivet til innbyggerne overalt på øya på mange måter, gjennom visuell påvirkning, støybelastning og berøring med viktige tur- og friluftsområder. Miljøaksjonen framholder at irreversible inngrep, som anleggsveier, bortsprengning av hauger og topper og kraftledninger vil ha negative konsekvenser for inngrepsfrie områder, kystlynghei og fuglelivet. De trekker samtidig fram muligheten for verditap på eiendommer, som vil kunne medføre pessimisme og stagnasjon for øya Selbjørn. Sumvirkningene av å bygge ut vindkraftverk på Selbjørn, Stolmen og Store Kalsøy vil forsterke ulempene for Selbjørn og for kommunen.

Miljøaksjonen stiller spørsmål ved NVEs vurdering av kraftbehovet i Sunnhordlandsregionen, idet de viser til SNF-rapport 18/06, som konkluderer med at regionen i 2012 vil ha et kraftoverskudd på 5,8 TWh. De mener at vektning av alle hensyn tilsier at det ikke bør gis tillatelse til bygging av Selbjørn vindkraftverk.

NVE får i klagen fra Miljøaksjonen kritikk for å ha formidlet Statkraft Developments kommentarer til innkomne høringsuttalelser i "Bakgrunn for vedtak" av 14.2.2007. De mener videre at NVEs argumentasjon for større vindturbiner enn 2 MW-alternativet er problematisk, sett i forhold til fagrapportens vurderinger. Støy fra vindturbiner mener Miljøaksjonen er et undervurdert problem og er kritisk til gjeldende støyretningslinjer. NVE kritiseres også for tendensiøs vektning av fordeler og ulemper for friluftsliv, reiseliv og turisme og tendensiøs totalvektning av fordeler og ulemper. Miljøaksjonen er uenig i NVEs vurderinger av disse temaene.

Miljøaksjonen imøtegår også Statkraft Developments kommentarer til deres høringsuttalelse til søknaden, hvor de bl.a. fastholder og begrunner hvorfor de mener friluftslivsrapporten er mangelfull. De står også fast på at vindturbiner vil bli synlige i Steinevika og Gauksheim, og at Statkraft Development har fremstilt konsekvenser på en mer positiv måte i søknaden enn det som går fra av fagrapportene.

Beboere i byggefeltet på Rabben påklager NVEs vedtak i brev av 28.2.2007, idet de viser til sin uttalelse tidligere i prosessen. Sett i lys av senere tids opplysninger om kraftbehov i regionen, ventede nye retningslinjer for lokalisering av vindkraftanlegg og kommunens negative vedtak i saken, stiller beboerne seg undrende til at prosjektet har fått konsesjon fra NVE.

Johnny Rabben sier i sin klage av 13.3.2007 på NVEs vedtak at han er kritisk til NVEs vurderinger og nøytralitet i saken. Han finner det oppsiktsvekkende at NVE tildeler konsesjon like før de nye retningslinjene for vindkraftverk blir vedtatt. Videre mener han at lastbalansen i regionen er svært god og viser til SNF-rapport nr. 18/06, og finner ikke at NVEs tildeling av en rekke vindkraftkonsesjoner i regionen kan forsvares med behovet for bedre regional kraftbalanse. Rabben mener at både kommunen og innbyggerne i kommunen ville ha hatt en mer negativ holdning til Selbjørn vindkraftverk dersom HybridTechs planer i kommunen hadde vært kjent hele tiden. Han er også opptatt av å få dokumentert eventuelle endringer i spenningskvaliteten dersom utbyggingen blir realisert.

Hans Halstensen begrunner sin klage av 20.3.2007 med følgende:

- NVE tar ikke hensyn til lokaldemokratiet og den prosessen som har pågått i kommunen.
- NVE har feiltolket de negative konsekvensene og foretatt en ubalansert vektning av fordeler og ulemper. Særlig for friluftslivet er de negative konsekvensene undervurdert.
- NVE har stått for en uakseptabel forskjellsbehandling til fordel for Statkraft Development, bl.a. ved ikke å kreve tilleggsutredninger som ble etterlyst av mange høringsinstanser og ved at Statkraft Developments kommentarer til høringsuttalelsene er tillagt stor vekt av NVE. Halstensen nevner at det burde ha vært gjennomført tilleggsutredninger knyttet til kraftledningen, herunder dennes berøring med turstier og Selbjørn som jaktområde. Han føler frustrasjon over behandlingen han har opplevd fra Statkraft Development og NVE.
- NVE bygger på feil dokumentasjon eller prognoser om framtidig energibehov i regionen. Han referer, i likhet med andre klagere, til SNF-rapport nr. 18/06 og forsker Tom Eldegard, som skisserer et kraftoverskudd i Sunnhordland i 2012 på ca. 6 TWh.
- Selbjørn vindkraftverk har utviklet seg til en konfliktfylt sak, og NVE har feiltolket sitt mandat ved å gi konsesjon.

Geir Atle Drivenes klager på NVEs vedtak i brev av 20.4.2007. Han ber om at innbyggerne på Selbjørn og i Austevoll blir hørt, som med stort flertall ikke ønsker vindkraftutbygging på Selbjørn, slik som Austevoll kommune også enstemmig har vedtatt. Drivenes viser for øvrig til merknader innsendt av Hans Halstensen og andre.

Jan Eivind Vik klager på NVEs vedtak i brev av 29.4.2007. Klagen gjelder kraftledningstraseen over Viks eiendom på Huftarøy. Han viser til sin høringsuttalelse til søknaden med sitt forslag til alternativ trase, som fortsatt står ved lag. Traseen som NVE har gitt konsesjon til mener Vik vil gi store ulemper og økonomisk tap for ham, og ber om at det blir lagt jordkabel i en annen trasé over sin eiendom, noe som vil gi omtrent like lang jordkabeltrasé som den løsningen som det er gitt konsesjon til. Til gjengjeld kan det forkorte luftledningstraseen med 500 meter, ifølge Vik. Kabelleggingen kan koordineres med planer om omlegging av veien på eiendommen, framholder han. Han mener at hans forslag er en bedre løsning for begge parter, og viser til kart som er vedlagt klagen.

Ingeborg og Olav Bønes m/familie klager på NVEs vedtak i brev av 10.4.2007. De bor i Bergen, men er alle nært knyttet til familiens gård i Grasdalen. De er imot utbyggingen pga. den hørbare og visuelle støy som den vil medføre. De mener prosessen har vært uryddig og mangelfull, og synes det er kritikkverdig av NVE å gi tillatelse til ekspropriasjon før Statkraft Development har vært i dialog med de enkelte grunneierne.

Elna og Odd Engelsen klager på NVEs vedtak i brev av 29.4.2007. De mener at en ny kraftledning, i tillegg til en kraftledning de allerede har over sin eiendom, vil medføre at det ikke blir stort igjen av eiendommen. Eventuelle hustomter på eiendommen vil bli verdiløse, mener de.

Solveig og Mons Salthella sier i sin klage av 26.4.2007 på NVEs vedtak at de vil få utsikt mot vindturbinene fra huset sitt. De mener visuell påvirkning og skyggekast vil være til stor ulempe for dem. I tillegg er de bekymret for en havørnbestand som har hekkeplass mellom Selbjørn og Stolmen vindkraftverk.

Hallvard Magne Stenevik mener i sin klage av 18.4.2007 at Selbjørn vindkraftverk vil ødelegge øya Selbjørn pga. kraftverkets dimensjoner. Han sier at vindkraftverket vil legge beslag på et areal som villsaunæringen har hevd på fra mange generasjoner tilbake. Det største ankepunktet han har mot vindkraftverket er de ulempene den vil påføre innbyggerne på Selbjørn, med støy og andre miljøulempen og det overtrampet mot eiendomsretten og lokaldemokratiet som tillatelsen medfører.

Atle Aga sier sin klage av 9.3.2007 at han er sterkt imot flere vindturbiner i Norges unike natur, og at de representerer en fare for fugl og flaggermus. Han mener det er maktmisbruk av NVE å meddele konsesjoner til vindkraft i Austevoll når Austevoll kommune går imot tiltakene.

4. Statkraft Development sine kommentarer

Statkraft Development har kommentert innkomne klager i brev av 8.6.2007. Det vises til at det i de fleste klagen ikke har fremkommet nye opplysninger av betydning, men har kommentarer til to av klagen.

Som kommentar til klagen fra Austevoll kommune gir Statkraft Development en beskrivelse av prosessen fra igangsetting av planleggingen av Selbjørn vindkraftverk fram til konsesjonsvedtaket. De viser til at kommunen på mange stadier tidligere i prosessen kommuniserte en positiv innstilling til tiltaket. Det understrekes at kommunens holdningsskifte i saken har kommet uten at nye opplysninger om tiltaket er kommet fram. Statkraft Development mener derimot at det er vist hvordan avbøtende tiltak kan redusere de negative, lokale virkningene. De viser til at høringsinstanser som Hordaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Hordaland, Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning ikke har vesentlige innvendinger mot tiltaket, og at de tematiske konfliktvurderingene viser moderate konflikter.

De gjør oppmerksom på Austevoll kommunestyres vedtak av 15.5.2007 vedrørende reguleringsplanen for Selbjørn vindkraftverk. Kommunestyret sier de ikke vil godkjenne foreliggende eller andre forslag til reguleringsplan for Selbjørn vindkraftverk, idet de viser til sitt siste vedtak i forbindelse med konsesjonssaken.

Statkraft Development vil søke å imøtekomme Jan Eivind Viks ønske om en alternativ trasé over hans eiendom, og vil ta kontakt for å forsøke å finne fram til en akseptabel løsning. De har skissert en mulig løsning på et kart vedlagt kommentaren.

5. NVEs vurdering av innkomne klager

NVE har mottatt 14 klager og 13 av disse er antatt å ha rettslig klageinteresse. En del av klageinstansene har like eller tilsvarende klagegrunner, og NVE har derfor valgt å kommentere klagen tematisk. NVE har kommentert de forhold vi mener kan ha betydning for klagebehandlingen.

5.1 NVEs saksbehandling og vedtak

Lokaldemokrati

Mange klagere er kritiske til at NVE ikke har lagt avgjørende vekt på den lokale motstanden mot tiltaket, herunder kommunestyrets negative vedtak i saken. NVE foretok en helhetlig avveining av alle relevante forhold, herunder ble Austevoll kommunes holdning tillagt stor vekt. Sett i lys av regionens kraftsituasjon, fant NVE imidlertid at det forelå sterke regionale hensyn som tilsa at kommunens nei til prosjektet ikke kunne være avgjørende.

Prosess

Ingeborg og Olav Bønes m/familie mener at prosessen har vært uryddig og mangelfull. De sier den har pågått i flere år og at det har vært flere aktører inne i prosessen. NVE konstaterer at familien Bønes ikke er tilfreds med konsesjonsprosessen som har ledet fram til vedtaket. Vi viser imidlertid til en nærmere beskrivelse av saksbehandlingen i Bakgrunn for vedtak av 14.2.2007, og den er lik for alle saker av denne typen som NVE har til behandling.

Skjønnsutøvelse

Miljøaksjonen nei til vindkraftverk på Selbjørn og Hans Halstensen mener NVE har feiltolket og ikke har lagt tilstrekkelig vekt på de negative virkningene av et vindkraftverk på Selbjørn. De mener også at NVE har gitt Statkraft Development fordeler ved å la dem imøtegå høringsinstansenes merknader til prosjektet etter at høringen av søknaden var gjennomført. Halstensen mener at NVE har feiltolket sitt mandat ved å gi konsesjon i en så konfliktfylt sak.

NVE konstaterer at klagerne er uenige i NVEs skjønnsvurderinger som ligger til grunn for vedtaket av 19.2.2007. NVE foretar en helhetlig vurdering av alle de positive og negative sidene ved prosjektet. En viktig del av NVEs forvaltningsoppgave er å sikre likebehandling av saker, og våre skjønnsvurderinger vil derfor være i samsvar med våre vurderinger i tilsvarende saker. Vi mener vi har vektet de ulike hensynene i denne saken på samme måte som i andre sammenlignbare saker. NVE konstaterer videre at den lokale motstanden mot prosjektet har vært betydelig, men NVE har også et ansvar for å ivareta regionale og nasjonale hensyn i våre vurderinger. I denne saken har vi funnet at disse hensynene er overveiende i forhold til de ulempene som tiltaket innebærer lokalt.

Det er normal prosedyre i konsesjonsbehandlingen av slike saker at tiltakshaver blir bedt om å kommentere alle eller enkelte av høringsuttalelsene før NVE gjør sine vurderinger i saken. Hensikten med dette er å opplyse saken best mulig. Det innebærer ikke at tiltakshavers kommentarer tillegges tyngre vekt enn høringsinstansenes innspill.

5.2 Nasjonale føringer og internasjonale konvensjoner

Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftverk

Miljøverndepartementet har laget retningslinjer for lokalisering av vindkraft, som ble fastsatt 18.7.2007. NMF og Johnny Rabben kritiserer at konsesjonsbehandlingen av enkeltsaker ble avsluttet før arbeidet med retningslinjene var sluttført. Retningslinjene gjelder for utarbeidelse av lokale og regionale planer og samordning med konsesjonsbehandling etter energiloven. NVE deltok aktivt i arbeidet med retningslinjene og var godt kjent med innholdet i disse. Ferdigstillelsen av retningslinjene gir ikke grunnlag for å endre NVEs vedtak om å gi konsesjon til Selbjørn vindkraftverk.

St. meld. nr. 24 og 42 (2000-2001) og St.prp. nr. 1 (2005-2006)

NMF viser til St. meld. nr. 24 og 42 (2000-2001) og St.prp. nr. 1 (2005-2006), hvor politiske målsetninger om biologisk mangfold er fastsatt. Fordi vindkraftverket er plassert i et område med kystlynghei mener de at konsesjonen strider mot viktige nasjonale miljømål og politiske føringer. NVE vurderte i forbindelse med konsesjonsbehandlingen de negative konsekvensene for kystlynghei som små, fordi tiltaket ikke vil medføre vesentlig tap av kystlyngheiområder. Derimot vurderte NVE det slik at økt tilgjengelighet til området vil kunne lette skjøtselen av kystlynghei og dermed også ha en positiv virkning for bevaringen av naturtypen kystlynghei. På denne bakgrunn kan ikke NVE se at vindkraftkonsesjonen strider mot politiske målsettinger om å bevare biologisk mangfold.

Miljørettslige prinsipper

NMF mener at NVE ikke har tatt hensyn til miljørettslige prinsipp, som føre-var-prinsippet, forurenseren betaler, best mulig lokalisering og prinsippet om samlet belastning. NVE har ikke eksplisitt nevnt de miljørettslige prinsipper i vurderingene som er gjort, men det betyr ikke at det ikke er tatt hensyn til. I NVEs avveining av om konsekvensene er akseptable for samfunnet, ligger det også en vurdering av disse prinsippene. NVE konstaterer at det kan være ulike oppfatninger av hvordan prinsippene skal etterleves i praktisk saksbehandling.

Internasjonale konvensjoner

NMF og NOF mener at utbygging av Selbjørn vindkraftverk vil være i strid med Bonnkonvensjonen og Bernkonvensjonen pga. potensiell konflikt med havørn (Bonnkonvensjonen liste I), kongeørn og hubro (Bernkonvensjonen liste II). NOF viser også til biodiversitetskonvensjonen, mens NMF også mener at vedtaket er i strid med de forpliktelsene som Norge har i henhold til den europeiske landskapskonvensjonen og en regional avtale om bevaring av flaggermus i Europa (EUROBATS).

Bonnkonvensjonens hovedmål er en global avtale om beskyttelse av trekkende arter av ville dyr som regelmessig krysser nasjonale grenser. Bonnkonvensjonen har i tillegg til internasjonalt samarbeid om vern av trekkende arter og enkelt bestander av slike, også fokus på truede arter og utvikling av aksjonsplaner for disse artene. Bernkonvensjonens formål er å verne om europeiske arter av ville dyr og planter og deres levesteder. Konvensjonen legger til grunn at hvert enkelt partsland har ansvar for å sikre levedyktige ville bestander av de artene som omfattes av liste II. Når det gjelder Selbjørn vindkraftverk, er det enkelte fuglearter som kan være aktuelle å vurdere med hensyn til de to konvensjonene. Fagrapportene utpeker imidlertid ikke Selbjørn som et spesielt viktig område i forhold til fugl generelt eller enkeltarter spesielt. NVE kan ikke se at et vindkraftverk på Selbjørn er i strid med Bonnkonvensjonen eller Bernkonvensjonen.

Biodiversitetskonvensjonen har bl.a. som formål å bevare det biologiske mangfoldet og å sikre en bærekraftig bruk av det biologiske mangfoldets komponenter. NVE kan ikke se at Selbjørn vindkraftverk truer det biologiske mangfoldet eller på andre måter er i strid med biodiversitetskonvensjonen.

Landskapskonvensjonen omfatter alle typer landskap: By- og bygdelandskap, kyst- og fjellandskap. Den handler om verdifulle landskap, ordinære landskap og om landskap som kan trenge reparasjon. Landskapet er i stadig endring. Konvensjonen tar ikke sikte på å hindre endringer, men å påvirke endringene i en retning som folk ønsker. Konvensjonen legger særlig vekt på landskapet der folk bor og arbeider og der barn vokser opp. Et viktig mål med konvensjonen er å styrke enkeltmenneskets og lokalsamfunnets medvirkning i arbeidet med planlegging, vern og forvaltning av landskap. Konvensjonen etablerer ansvar og rettigheter for alle til å etterspørre landskapshensyn i omgivelsene sine, engasjere seg for å ta vare på landskapskvaliteter, delta når fagfolk, byråkrater og politikere

diskuterer landskapets verdier og forvaltning og bidra når myndigheter innarbeider landskapshensyn i planlegging og forvaltning. Konvensjonen er altså ikke en konvensjon om vern av landskap i tradisjonell bruk av vernebegrepet, men en bevisstgjøring i hvordan landskaper skal tolkes og hvordan folk skal involveres i diskusjonen om landskapsendringer. Vi viser til Bakgrunn for vedtak av 14.2.2007, kap. 4.3, som beskriver behandlingsprosessen og hvordan folks mulighet for medvirkning er ivarettatt. Ut i fra NVEs forståelse av landskapskonvensjonen, kan vi ikke se at vårt konsesjonsvedtak om Selbjørn vindkraftverk er i strid med konvensjonen

Forholdet til EUROBATS er omtalt under punktet om biologisk mangfold.

5.3 Kraftbalanse og regional elektrisitetsforsyning

Flere av klagerne viser til SNF-rapport 18/06 hvor det fremgår at det sannsynligvis vil bli et kraftoverskudd i Sunnhordland på ca. 6 TWh i 2012. Det framholdes at vindkraftverkene i denne sammenhengen blir overflødige, og at NVEs begrunnelse for vedtaket derfor er feil.

NVE viser til "Bakgrunn for vedtak" av 14.2.2007, kap. 7.1.2 som omhandler NVEs vurderinger av anleggets bidrag til forsyningssikkerheten. NVEs begrunnelse for å gi konsesjon til vindkraftverk i Austevoll var bl.a. at det ville være positivt for kraftbalansen i området og for forsyningssikkerheten lokalt. Vurderingene er basert på kraftsystemutredningene for sentralnettet og SKL-området (2006-utgaven). De samme dataene som ligger til grunn for disse utredningene er også brukt i SNF-rapporten. Hovedforskjellen er at SNF-rapporten benytter en geografisk områdeinndeling som analysegrense og omtaler hele utredningsområdet under ett, mens kraftsystemutredningene og NVE har lagt til grunn på at området består av flere nettområder. SNFs analyser tar ikke hensyn til nettinndeling og andre driftsforhold i nettet, og effektprognoser er heller ikke inkludert i rapporten. Den bidrar derfor ikke med ny informasjon i forhold til det som ble vurdert i forkant av konsesjonsavgjørelsen.

Kraftsystemutredningen utført for SKL-området tilsier at ny produksjon vil være positivt for kraftbalansen i regionen, spesielt i den delen av regionalnettet nord for Blåfalli, som Selbjørn vindkraftverk vil mate inn på. Ny vindkraft under Otteråi vil være positivt for forsyningssikkerheten i området.

5.4 Støy og skyggekast

Austevoll kommune mener at det ikke er gjort tilstrekkelige utredninger av støy. Statkraft Development utredet støybelastningen ved boliger for de to omsøkte utbyggingsalternativene, i henhold til gjeldende retningslinjer for støy. NVE fant at støyutredningen ga et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag. I tillegg satte NVE som vilkår i konsesjonen at Statkraft, gjennom plantilpasning og valg av turbintype, skal unngå å overskride støyretningslinjene.

Flere av klagerne mener støyen fra vindkraftverket vil medføre større ulemper enn det som er lagt til grunn, og at gjeldende støyretningslinjer ikke er gode nok. NVE forholder seg til retningslinjene for støy i arealplanlegging, som er utarbeidet av Statens forurensningstilsyn. NVE legger til grunn at retningslinjene er et uttrykk for hvilke støynivå som bør kunne oppfattes som akseptable.

Solveig og Mons Salthella er bekymret for at skyggekast vil bli en stor ulempe for dem. NVE vurderte også dette temaet grundig i konsesjonsbehandlingen. Vi la til grunn at vindkraftverket vil ligge så langt fra bebyggelsen på Selbjørn at skyggekast vil være et begrenset problem, og at ingen bebyggelse vil bli belastet med så mye som 10 timer skyggekast i løpet av et år.

5.5 Biologisk mangfold

Den nasjonale rødlisten

NMF viser til at den nasjonale rødlisten over truede arter i Norge har blitt oppdatert etter høring av søknad og konsekvensutredning for Selbjørn vindkraftverk, og at disse dokumentene derfor ikke viser det reelle trusselbildet. NVE var klar over dette før vi fattet våre vedtak. For Selbjørn vindpark, ble de rødlistede fugleartene kongeørn, hønschauk og havørn registrert hekkende i eller i nærheten av planområdet i konsekvensutredningen. I tillegg forventes det, på bakgrunn av sporfunn, at hubro hekker på Selbjørn. I den nye rødlisten regnes ikke lenger havørn som en truet art, og dette ble også lagt til grunn i NVEs vurderinger. I bakgrunn for vedtak av 14.2.2007 konkluderte NVE med at tiltaket vil få små konsekvenser for naturtyper, flora og dyreliv for øvrig. NVE er uenig i NMFs påstand om at det reelle trusselbildet ikke ble vurdert som en del av konsesjonsbehandlingen.

Kystlynghei

Norges Miljøvernforbund framholder i sin klage at en stor del av planområdet er klassifisert som kystlynghei som er en direkte truet og prioritert vegetasjonstype. De mener derfor at konsesjonen er derfor i strid med viktige nasjonale miljømål og politiske føringer. Miljøaksjonen nei til vindkraftverk på Selbjørn er også bekymret for irreversible inngrep i kystlynghei.

Gjennom høringen av konsesjonssøknaden fikk NVE mange innspill som gjaldt kystlynghei, og vi gjorde en grundig vurdering av mulige konsekvenser for kystlynghei før konsesjonsvedtaket. De negative virkningene for kystlynghei ble vurdert som små, da utbyggingen kun i beskjeden grad vil føre til direkte nedbygging av arealer med kystlynghei. Redusert beiteaktivitet fra villsau, med gjengroing av kystlyngheiene som resultat, ble derimot vurdert som en betydelig trussel mot naturtypen kystlynghei på Selbjørn. Vindkraftutbyggingen vil innebære utbygging av veier, som vil gi økt tilgjengelighet til området og på den måten vil kunne lette skjøtselen av kystlynghei i framtiden.

Fugl

NOF mener at konsekvensutredningen av fugl ikke tilfredsstiller de kravene som bør stilles til utredninger av naturinngrep i en slik målestokk. Videre mener NOF at NVE ikke legger vekt på erfaringene fra Smøla vindkraftverk og de negative konsekvensene for havørn som til nå er registrert.

NVE konstaterer at Smøla har verdens tetteste bestand av havørn. Det har i regi av Norsk institutt for naturforskning (NINA) pågått forskning på Smøla vindkraftverk og konsekvenser for havørn siden 2003. Bakgrunn og resultater av forskningen oppsummeres i "NINA-rapport 248: Vindkraft og fugl på Smøla 2003-2006". Her går det fram at man ved etablering av vindkraftverk bør unngå områder med tette hekkebestand av havørn og andre sårbare og/eller turede arter, og andre viktige funksjonsområder. Etter NVEs vurdering er ikke erfaringene fra Smøla relevant for Selbjørn vindkraftverk, hvor havørn ikke er registrert hekkende i planområdet, og hvor det er usikkert i hvor stor grad havørnen benytter området. NVE fant for øvrig at konsekvensutredningen ga et godt nok grunnlag for å avgjøre saken i forkant av konsesjonsvedtaket av 19.2.2007.

Flaggermus

NMF mener at konsesjonen er i strid med en ratifisert europeisk avtale om bevaring av flaggermus (EUROBATS), og viser til at det ikke er foretatt en kartlegging av konsekvenser for flaggermus i forbindelse med konsesjonssøknadene. Norge ratifiserte denne avtalen i 1993 og det er Direktoratet for naturforvaltning som har ansvaret for å følge opp denne avtalen i Norge. På det siste partsmøtet i EUROBATS ble det vedtatt en resolusjon nr. 5.6 om 'Wind turbines and bat populations'. Som det fremgår her tilrås det å utvikle passende nasjonale retningslinjer for ivaretagelse av flaggermus i

sammenheng med vindkraftverktbygging. I annex til resolusjonen er det detaljert hvordan disse studiene kan utføres/hvilke nasjonale retningslinjer som tilrås. Det er foreløpig ikke utviklet slike retningslinjer for Norge.

Det er registrert elleve flaggermusarter i Norge og seks av disse står på den nasjonale rødlisten. Ingen av artene er i de mest kritiske kategoriene. Det er seks kategorier totalt, og fire av flaggermusartene er plassert i kategorien 'data mangler' og to av artene i kategorien 'nær truet'.

NVE konstaterer at vi ikke har mottatt innspill om at konsekvensene for flaggermus burde ha vært undersøkt som en del av konsekvensutredningene som er gjort for Selbjørn vindkraftverk verken fra Direktoratet for naturforvaltning, Fylkesmannens miljøvernavdeling eller noen av miljøvernorganisasjonene.

NVE skrev i utredningsprogrammet gitt 2.12.2003: *"Det skal gis en kort beskrivelse av dyrelivet i området. Det skal gis en oversikt over truede eller sårbare arter som kan tenkes å bli påvirket av tiltaket."* Det var Miljøfaglig Utredning AS som gjennomførte konsekvensutredningene av fauna for Statkraft Development. Av fagutredningen av naturmiljø går det fram at det ikke foreligger funn av flaggermus i Austevoll i den nasjonale oppsummeringen av kunnskap om flaggermus fra 1996. Geir Gaarder i Miljøfaglig Utredning AS mener at flaggermus er mer konsentrert i fjordene på vestlandet enn ute ved kysten. Vi kan imidlertid ikke se helt bort fra at Selbjørn vindkraftverk kan berøre flaggermus. NVE kan ikke se at det er noe grunnlag for å kreve ytterligere utredninger av temaet, og vi kan heller ikke se at NVEs vedtak kan være i strid med EUROBATS-avtalen.

5.6 Landskap

Flere av klagerne mener at vindkraftverket vil være en visuell belastning for Selbjørn, og noen mener at øya er en for liten for en så stor utbygging som vindkraftverket innebærer. NVE har lagt til grunn at Selbjørn vindkraftverk vil bli svært synlig fra mange steder på Selbjørn og områdene rundt, men vi har også vurdert det slik at topografien og landskapsrommet er godt egnet til å absorbere inngrepet.

5.7 Friluftsliv og reiseliv

Austevoll kommune er i sin klage bekymret for konsekvensene for reiselivet dersom vindkraftverket kommer. NVE gjorde en grundig vurdering av konsekvensene for reiselivet i forkant av konsesjonsavgjørelsen, hvor vi bl.a. påpekte at konsekvensen er vanskelig å fastslå i forkant. Vindkraftverk kan for noen være en reiselivsattraksjon i seg selv, mens andre velger bort områder med slike inngrep. Alt i alt ble konsekvensene for reiseliv vurdert som små.

NMF peker på at deler av planområdet vil være i direkte konflikt med Nordsjøløypa og dermed viktige turist- og reiselivsinteresser. Miljøaksjonen mener også at tiltaket vil påvirke beboerne på Selbjørn gjennom berøring med viktige tur- og friluftsområder, og de mener at friluftslivsrapporten er mangelfull. På samme måte som for reiseliv vil det være vanskelig å fastslå de samlede virkningene for friluftslivet på forhånd. Noen vil mene at friluftsområdene blir svært forringet som følge av en vindkraftutbygging, mens andre vil kunne dra nytte av økt tilgjengelighet til området, som på denne måten vil kunne åpnes opp for nye brukere.

NMF etterlyser også en vurdering av friluftslivet i henhold til DN-håndbok 25-2004.

Utredningsprogrammet fastsetter ikke spesifikt hvilke metoder som skal benyttes i utredningene, som for eksempel at DN's håndbøker skal benyttes. Men det kreves at konsekvensutredningen opplyser om hvilke metoder som er brukt. NVE fant at fagutredningen for friluftsliv ga tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for et konsesjonsvedtak.

5.8 Inngrepsfrie områder

NMF og NOF påpeker i sin klage at vindkraftverket vil gi en sterk reduksjon i arealet av inngrepsfrie naturområder i Austevoll kommune. NVE konstaterer at utbyggingen vil føre til at de definerte inngrepsfrie områdene reduseres, men påpeker samtidig at villmarkspregede INON-områder ikke vil bli berørt. Vi viser også til at det er politiske føringer om at det skal fremmes energiproduksjon fra nye fornybare energikilder.

5.9 Kraftledning

Austevoll kommune uttrykker bekymring for at elektromagnetiske felt er for dårlig utredet. I utredningsprogrammet som NVE fastsatte for tiltaket var det krav om at det skulle gis en oversikt over bolighus og hytter som vil ligge 50 meter eller nærmere senterlina for kraftledningstraseen. Ingen bebyggelse ligger innenfor denne avstanden til kraftledningen. I en slik avstand vil magnetfeltene ikke overstige 0,4 μ T, og NVE krevde derfor ikke ytterligere utredninger om dette temaet. NVE konstaterer at konsesjonsgitte til kraftledningstrasé ikke vil medføre magnetfelt som er over Statens strålevernans anbefalinger ved boliger, skoler eller barnehager. Dette spørsmålet vil også bli vurdert av NVE i forbindelse med behandlingen av en eventuell detaljplan.

Hans Halstensen mener at det burde ha vært gjennomført tilleggsutredninger av kraftledningen, herunder dennes berøring med turstier og Selbjørn som jaktområde. NVE har funnet at fagrapporten om friluftsliv i tilstrekkelig grad beskriver konsekvensene av kraftledningen.

Jan Eivind Vik foreslår i sin klage på kraftledningstraseen en alternativ løsning over sin eiendom. Han mener at den traseen som NVE har gitt konsesjon til vil medføre store ulemper og økonomisk tap for ham. Han forslår en trasé som innebærer jordkabel i en annen trasé over eiendommen, noe som ikke vil medføre en lengre kabeltrasé enn den som det er gitt konsesjon til, men som vil gi en vesentlig kortere luftledningstrasé. Statkraft Development sier i sin kommentar til klage at de vil søke å imøtekomme Jan Eivind Viks ønske om en alternativ trasé over hans eiendom, og vil ta kontakt med ham for å forsøke å finne fram til en akseptabel løsning. De har også skissert en mulig løsning på et kart vedlagt kommentaren. NVE har ingen innvendinger mot at partene finner fram til en bedre løsning for alle parter. På denne bakgrunn ber vi om at Olje- og energidepartementet vurderer den foreslåtte kraftledningstraseen i forbindelse med klagebehandlingen og eventuelt endrer traseen på den aktuelle strekningen.

Elna og Odd Engelsen mener at en ny kraftledning over eiendommen vil gjøre store deler av den verdiløs. NVE konstaterer at kraftledningen medfører arealbeslag, noe som er en del av vurderingen av ulempene ved tiltaket. Når det gjelder kompensasjon for ulemper, vil det måtte avklares gjennom minnelige avtaler eller rettslig skjønn, jf. neste punkt om ekspropriasjon.

5.10 Ekspropriasjon

Norges Miljøvernforbund mener at søknaden i for dårlig grad beskriver hva oreigningsbegrepet består i og hvilke eiendommer som blir berørt. I søknaden fra Statkraft er forholdet til grunneiere som kan bli berørt av tiltaket, omtalt i kapittel 9. Vedlegg 9.1 og 9.2 gir en oversikt over hvilke eiendommer som er berørt av alle tiltakene, og vedlegg 9.3 viser et kart som viser eiendomsgrenser for de berørte eiendommene i planområdet for selve vindkraftverket. Eiendomsgrensene har for øvrig ingen avgjørende betydning for NVEs vurdering da NVE ikke skal vurdere konsekvensene for de enkelte grunneierne, men foretar en avveining mellom fordeler og ulemper i et samfunnsmessig perspektiv. Eventuell kompensasjon for ulemper for den enkelte grunneier avklares gjennom minnelige avtaler

eller skjønn. I den forbindelse må konsekvensene for den enkelte berørte grunneier legges til grunn for den vurderingen som skal gjøres.

Ingeborg og Olav Bønes m/familie mener NVE ikke burde ha gitt ekspropriasjonstillatelse før tiltakshaver har vært i dialog med den enkelte grunneier. Oregningslova forutsetter at tiltakshaver skal forsøke å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere, og dette gjelder selv om ekspropriasjonstillatelse er gitt.

5.11 Annet

Annen næringsdrift i området

Hallvard Magne Stenevik sier i sin klage at vindkraftverket vil legge beslag på et areal som villsaunæringen har hevd på fra mange generasjoner tilbake. NVE viser til ovennevnte vurderinger knyttet til villsaudriften under punktet som omhandler kystlynghei. Det er lagt til grunn for NVEs vedtak at vindkraftområdet fremdeles skal kunne benyttes av villsau. Vi har vurdert konsekvensene for villsau som små, fordi det er forholdsvis beskjedne områder av beiteområdene som blir direkte berørt av fysiske inngrep. Villsau er videre vurdert som tilpasningsdyktige og forventes ikke å bli skremt vekk fra området som følge av vindturbinene. Derimot er det en mulighet for at atkomstveien vil kunne lette villsaudriften gjennom økt tilgjengelig til områdene.

Nettmessige konsekvenser

Johnny Rabben sier i sin klage at han er bekymret for spenningskvaliteten i nettet som følge av vindkraftutbyggingen. Det er krav om at tiltakshaver gjør en avtale med netteier om at det skal velges løsninger som ikke forringer kvaliteten til nettkunder. NVE forutsetter at det gjennomføres nødvendige tiltak slik at krav til spenningsendringer, gitt i forskrift om leveringskvalitet, overholdes.

Sumvirkninger

Miljøaksjonen nei til vindkraftverk på Selbjørn mener at sumvirkningene ved utbygging på Selbjørn, Stolmen og Store Kalsøy vil forsterke ulemper for Selbjørn og for Austevoll kommune. NVE vurdert i Bakgrunn for vedtak av 14.2.2007, kap. 9, mulige sumvirkninger, dvs. av de fire vindkraftverkene som det er gitt konsesjon til i Austevoll. Vi fant at sumvirkninger kunne oppstå for landskap gjennom innsyn til flere vindkraftverk fra ett og samme sted. For friluftsliv vil man også kunne få sumvirkninger ved at flere nærfriluftsområder i et begrenset område (Selbjørn og Stolmen) blir berørt av vindkraftutbygging. NVE fant at sumvirkningene for landskap og friluftsliv var akseptable i den totale avveiningen av fordeler og ulemper.

6. Reguleringsplan

Austevoll kommune v/kommunestyret har gått imot vindkraftprosjektet på Selbjørn. NVE konstaterer at Austevoll kommune ikke vil ferdigbehandle reguleringsplanen for vindkraftverket. Med bakgrunn i ovenstående vil NVE be Olje- og energidepartementet om å vurdere å anmode Miljøverndepartementet om at det iverksettes en statlig regulering av tiltaket, slik at forholdet til plan- og bygningsloven blir endelig avklart og tiltakene kan realiseres i samsvar med NVEs meddelte tillatelse.